

TIÊM NGỪA CÚM TRONG GIAI ĐOẠN HIỆN TẠI LÀ RẤT QUAN TRỌNG¹

Bệnh cúm ở người có bệnh mãn tính

Cúm có thể làm cho các bệnh mãn tính trở nên mất ổn định và trầm trọng hơn. Người mắc bệnh hen suyễn có thể trải qua các cơn hen cấp sau khi nhiễm cúm. Những người mắc bệnh tim mạch, đái tháo đường phải đối mặt với các biến chứng nặng của bệnh cúm khi bị nhiễm.

Tiêm chủng vắc-xin cúm giúp giảm 78% tỷ lệ cơn hen cấp phải cấp cứu hoặc nhập viện⁷. Giảm 41% nguy cơ tử vong do mọi nguyên nhân trên bệnh nhân bị bệnh phổi tắc nghẽn mạn tính⁸.

Tiêm phòng cúm làm giảm tỷ lệ tử vong ở bệnh nhân mạch vành lên tới 55%⁹.

Bệnh cúm ở người lớn tuổi

Khi càng lớn tuổi, hệ miễn dịch càng suy giảm khiến cơ thể dễ bị virus cúm tấn công và khi cơ thể không đủ đề kháng thì cúm mùa có cơ hội gây ra các biến chứng nguy hiểm. Ngoài vấn đề tuổi tác người lớn tuổi thường mắc nhiều bệnh lý mãn tính, đây là yếu tố khiến họ phải nhập viện nhiều hơn khi nhiễm cúm.

Tiêm chủng vắc-xin cúm ở người lớn trên 65 tuổi giúp phòng ngừa 61% nguy cơ tử vong tại bệnh viện và rút ngắn đáng kể thời gian nằm viện⁶.

Tiêm ngừa vắc-xin cúm để bảo vệ sức khỏe cho người lớn tuổi.

Bệnh cúm ở phụ nữ mang thai

Bệnh cúm mùa có thể tự hồi phục nhưng biến chứng nặng vẫn có thể xảy ra ở phụ nữ mang thai. Phụ nữ mang thai có sự thay đổi về nội tiết, hệ thống miễn dịch bị suy giảm so với người bình thường khiến sức đề kháng của cơ thể bị yếu đi và nhạy cảm hơn trước các tác nhân gây bệnh.

Tiêm chủng vắc-xin cúm ở phụ nữ mang thai giúp giảm 72% tỷ lệ nhập viện liên quan tới bệnh cúm¹¹ và 29% tỷ lệ mắc bệnh đường hô hấp ở trẻ sơ sinh¹².

Phụ nữ nên tiêm vắc-xin cúm trước khi mang thai hoặc có thể tiêm phòng cúm trong bất kỳ giai đoạn nào của thai kỳ.

Bệnh cúm ở trẻ em

Trẻ em là đối tượng dễ bị mắc cúm, khi mắc bệnh thường lâu hơn người lớn. Bệnh cúm ở trẻ thường lành tính, tuy nhiên có thể gây ra một số biến chứng nguy hiểm như viêm tai giữa, viêm phế quản, viêm phổi... Trẻ dưới 5 tuổi có bệnh mãn tính như hen hoặc sức đề kháng kém có thể bị biến chứng nặng sau nhiễm cúm.

Tiêm chủng vắc-xin cúm đầy đủ cho trẻ > 3 tuổi giúp giảm 74% nguy cơ mắc cúm nặng đe dọa tính mạng¹⁰.

Khuyến cáo trẻ em nên tiêm phòng cúm hàng năm để kích hoạt hệ thống miễn dịch tạo ra kháng thể chống lại sự xâm nhập của các chủng virus cúm.

Lợi ích của vắc-xin cúm tứ giá

Các vắc-xin tam giá hiện tại chứa 2 chủng cúm A và 1 chủng cúm B có thể dẫn tới nguy cơ kém hiệu quả trong phòng bệnh cúm khi chủng cúm B lưu hành không phù hợp với thành phần cúm B trong vắc-xin tam giá.

Vắc-xin tứ giá bao gồm cả 2 chủng cúm B, giúp tăng cường hiệu quả phòng ngừa 4 chủng cúm phổ biến, thường gây ra các đợt dịch hiện nay.

Vắc-xin tứ giá được dự đoán giảm gánh nặng bệnh cúm nhiều hơn so với vắc-xin tam giá.

Vắc-xin cúm tứ giá bổ sung thêm 1 chủng cúm B giúp tăng hiệu quả bảo vệ của vắc-xin trước sự lưu hành của chủng cúm B khác nhau trong các năm.

Vắc-xin cúm tứ giá thế hệ mới tại Việt Nam

Theo quá trình phát triển của vắc-xin thì cấu trúc trong công thức vắc-xin ngày càng được hoàn thiện hơn. Thế hệ 1: là vắc-xin toàn phần – chứa các phần của virus nguyên vẹn. Thế hệ 2: vắc-xin dạng mảnh, là các mảnh virus chứa protein và kháng nguyên bề mặt. Thế hệ 3: vắc-xin tiểu đơn vị, sản xuất bằng cách vỡ mảnh và tinh chế do đó chứa hầu hết các kháng nguyên bề mặt.

Vắc-xin tiểu đơn vị chỉ chứa các kháng nguyên cần thiết, không chứa tất cả các phân tử khác tạo nên vi rút, do đó, khả năng xảy ra phản ứng có hại đối với vắc-xin là rất thấp.

Vắc-xin cúm tiểu đơn vị phù hợp cho nhiều đối tượng như trẻ em, người lớn, người cao tuổi và phụ nữ mang thai.

HỎI & ĐÁP

Bệnh cúm có thể gây tử vong không?

CÓ Mắc cúm có thể dẫn tới các biến chứng: viêm đường hô hấp như viêm họng, viêm thanh quản, viêm phế quản, viêm phổi, hen phế quản kịch phát...; hoặc viêm nhiễm ngoài hô hấp như viêm tai giữa, viêm cơ tim, viêm ngoài màng tim. Cúm là tác nhân có thể gây ra viêm phổi. Viêm phổi sau khi nhiễm cúm có thể dẫn tới tử vong.

Có thể phòng nhiễm cúm không?

CÓ Cách tốt nhất để tránh mắc cúm là tiêm phòng vắc xin cúm hàng năm.

Bị nhiễm cúm có tốt hơn tiêm vắc-xin cúm không?

KHÔNG Khi nhiễm bất kì loại virus cúm nào cũng có thể đưa đến viêm phổi - suy hô hấp nghiêm trọng, nhập viện hoặc tử vong. Do đó, tiêm vắc-xin cúm là lựa chọn an toàn để có thể bảo vệ bản thân và cộng đồng.

Tiêm vắc-xin cúm là tiêm virus cúm sống vào cơ thể đúng không?

KHÔNG Vắc-xin cúm tại Việt Nam là chế phẩm có chứa kháng nguyên - là chủng virus cúm bất hoạt và không có khả năng gây bệnh. Vắc-xin cúm được đưa vào cơ thể để kích thích cơ thể tạo kháng thể nhằm chống lại virus cúm khi chúng xâm nhập vào cơ thể.

Tiêm vắc-xin có phòng ngừa được các biến chứng do bệnh cúm không?

CÓ Tiêm phòng vắc-xin giúp mọi lứa tuổi phòng tránh biến chứng. Tiêm vắc-xin cúm đặc biệt khuyến cáo ở nhóm đối tượng nguy cơ cao: Người già trên 65 tuổi, trẻ em, phụ nữ có thai và những người mắc bệnh mãn tính. Tiêm vắc-xin cúm để bảo vệ bạn, gia đình bạn và những người xung quanh trước nguy cơ lây nhiễm của virus cúm.

Tiêm vắc-xin có phòng ngừa được lây nhiễm các chủng cúm đang lưu hành không?

CÓ Chủng cúm A và B là nguyên nhân chủ yếu gây ra các đợt dịch hoặc đại dịch cúm. Hàng năm WHO sẽ đưa ra dự báo về các loại virus cúm chủ yếu có thể gây dịch cúm trong năm kế tiếp, đó là cơ sở để sản xuất vắc-xin phòng bệnh cúm hàng năm. Vắc-xin cúm năm 2021 cập nhật cả 4 chủng cúm hiện đang lưu hành phổ biến, bao gồm 2 chủng cúm A và 2 chủng cúm B.

Vắc-xin cúm nào cũng giống nhau đúng không?

KHÔNG Các vắc-xin phòng cúm tại Việt Nam đều là vắc-xin bất hoạt, tức là virut cúm đã chết nhưng kháng nguyên vẫn còn, giúp sinh kháng thể phòng bệnh khi đưa vào cơ thể. Tuy nhiên, sẽ có loại vắc-xin bất hoạt chứa nguyên hạt virut nguyên vẹn, hoặc vắc-xin chứa một phần virut và vắc-xin chỉ chứa kháng nguyên bề mặt. Hiện nay, Việt Nam đã có vắc-xin bao gồm cả 4 chủng cúm, thể hệ mới là vắc-xin chứa kháng nguyên bề mặt, có khả năng dung nạp tốt và ít gây phản ứng dị ứng hơn các vắc-xin thế hệ trước đây.

Tiêm vắc-xin cúm có an toàn không?

CÓ Vắc-xin cúm mùa được đánh giá có tính an toàn cao. Các chuyên gia y tế cũng chứng minh về tính an toàn trên cả phụ nữ mang thai và cho con bú.

Tiêm vắc-xin cúm 1 lần thì có cần tiêm nữa hay không?

CÓ Hiệu lực bảo vệ của vắc-xin cúm chỉ kéo dài trong khoảng 1 năm. Thứ nhất, đáp ứng miễn dịch của cơ thể đối với vắc-xin giảm sút qua thời gian. Thứ hai, virut cúm biến đổi thường xuyên, việc phát triển vắc-xin cúm được thực hiện hàng năm để cập nhật các chủng virus cúm mới đang lưu hành... Do đó, các chuyên gia khuyến cáo nên tiêm nhắc lại vắc-xin cúm hàng năm.

Vắc-xin phòng cúm có hiệu lực ngay lập tức không?

KHÔNG Cần khoảng hai tuần sau khi tiêm vắc-xin để cơ thể tạo ra kháng thể bảo vệ để phòng bệnh cúm. Trong thời gian này, bạn vẫn có nguy cơ nhiễm cúm. Đó là lý do vì sao bạn nên tiêm chủng trước khi vào mùa cúm để được bảo vệ kịp thời.

Có nên tiêm phòng vắc-xin cúm vào thời điểm nhất định trong năm?

CÓ Việt Nam là quốc gia thuộc khu vực nhiệt đới nên virus cúm có thể xuất hiện quanh năm. Đặc biệt, theo nghiên cứu của các nhà dịch tễ học, cúm mùa thường đạt đỉnh vào tháng 3-4 và 9-10 hàng năm, có xu hướng gia tăng vào mùa đông - xuân. Do vậy, thời điểm thích hợp tiêm vắc-xin cúm là khoảng 2 tuần - 1 tháng trước khi vào mùa dịch.

Tiêm vắc-xin cúm rồi có bị nhiễm cúm nữa không?

KHÔNG Tùy theo cơ địa của mỗi người và sự phù hợp của các chủng cúm lưu hành so với vắc-xin cúm được dùng, những người đã được tiêm phòng cúm có thể bị nhiễm cúm, tuy nhiên tỷ lệ bị cúm và bị các biến chứng như viêm phổi, suy hô hấp...sẽ giảm đi rất nhiều so với người không tiêm phòng cúm.

Tôi có nên đi tiêm phòng cúm khi tôi đang có bệnh lý hô hấp?

KHÔNG Nếu bạn bị sốt hoặc nhiễm khuẩn cấp tính, bạn nên đợi cho đến khi khỏi sốt trước khi tiêm phòng.

Có các trường hợp chống chỉ định tiêm vắc-xin cúm không?

CÓ Trẻ em dưới 6 tháng tuổi; Những người bị dị ứng nghiêm trọng hoặc dị ứng với bất kỳ thành phần nào có trong vắc-xin, có thể bao gồm gelatin, kháng sinh hoặc các thành phần khác. Ngoài ra, những đối tượng nên thận trọng: - Người bị dị ứng với trứng: Những người có tiền sử dị ứng trứng nghiêm trọng. - Người mắc Hội chứng Guillain-Barré. - Người đang cảm thấy sức khỏe không tốt như đang điều trị các bệnh lý nhiễm trùng cấp tính, bị sốt vừa hay sốt cao.

Người lớn không thuộc nhóm nguy cơ cao thì có cần tiêm vắc-xin cúm hàng năm không?

CÓ Người lớn khi nhiễm cúm sẽ là nguồn lây bệnh trực tiếp cho người thân trong gia đình, đặc biệt nguy hiểm với trẻ nhỏ, phụ nữ mang thai, người cao tuổi có bệnh nền ...là nhưn người có hệ miễn dịch kém, nếu bị nhiễm cúm thì có thể gây ra biến chứng nặng nề.

Vắc-xin cúm có sẵn có các địa điểm tiêm chủng không?

CÓ Hệ thống tiêm chủng VNVC, Viện Pasteur các khu vực, Viện Vệ Sinh Dịch Tễ Trung Ương. Các trung tâm y tế dự phòng Quận, Huyện. Các phòng tiêm chủng tại các bệnh viện.

Bệnh cúm có thể xảy ra cùng lúc với COVID-19 không?

CÓ Vi rút cúm và vi rút gây Covid-19 đều có khả năng cùng lan truyền.⁴

Tôi có thể vừa mắc cúm vừa nhiễm COVID-19 không?

CÓ Bạn có khả năng bị cúm hoặc các bệnh lý đường hô hấp khác và COVID-19 cùng một lúc. Quan trọng là một số triệu chứng của bệnh cúm và COVID-19 tương tự nhau, nên khó có thể phân biệt được chúng và có thể cần xét nghiệm để giúp xác định chẩn đoán.

Vắc-xin phòng cúm có thể bảo vệ cơ thể khỏi COVID-19?

KHÔNG Tiêm vắc-xin phòng cúm sẽ không giúp bảo vệ cơ thể khỏi COVID-19.⁴

Vắc-xin ngừa COVID-19 có thể bảo vệ khỏi bệnh cúm?

KHÔNG Tiêm vắc-xin phòng COVID-19 sẽ không giúp bảo vệ cơ thể khỏi bệnh cúm.⁴

Tôi có nên tiêm vắc-xin phòng cúm trong thời gian này không?

CÓ Tiêm phòng cúm là quan trọng để bảo vệ bản thân và gia đình bạn khỏi bệnh cúm. Giúp ngăn ngừa bệnh tật, hạn chế việc thăm khám y tế hoặc nhập viện không cần thiết, từ đó giảm gánh nặng hệ thống y tế trong đại dịch COVID-19.⁵

Tiêm vắc-xin cúm để bảo vệ bản thân, gia đình và cộng đồng trước dịch cúm.²

Tiêm vắc-xin cúm giúp giảm các bệnh hô hấp liên quan đến cúm và thăm khám y tế, đồng thời giảm gánh nặng tổng thể cho hệ thống chăm sóc sức khỏe, tiết kiệm các nguồn lực y tế quan trọng trong đại dịch COVID-19.²

Cúm và COVID-19 đều là các bệnh dễ lây truyền qua đường hô hấp, gây ra bởi các chủng vi rút khác nhau.

Các bệnh này có thể trở nên nghiêm trọng dẫn đến phải nhập viện hoặc thậm chí tử vong.³

Địa điểm tiêm chủng

Hệ thống tiêm chủng VNVC, Viện Pasteur các khu vực, Viện Vệ Sinh Dịch Tễ Trung Ương. Các trung tâm y tế dự phòng Quận, Huyện. Các phòng tiêm chủng tại các bệnh viện hoặc hệ thống phòng tiêm dịch vụ tư nhân.

Nếu chưa tiêm chủng cúm, HÃY ĐẶT LỊCH TIÊM CHỦNG NGAY

Vui lòng tham khảo ý kiến chuyên gia về các khuyến cáo khoảng cách thời gian giữa các lần tiêm chủng

References:
1. Jaklevic MC, Flu Vaccination Urged During COVID-19 Pandemic. JAMA, 2020; 324(10): 926-927.
2. Centers for Disease Control and Prevention. Interim Guidance for Routine and Influenza Immunization Services During the COVID-19 Pandemic. Available from: <https://www.cdc.gov/vaccines/pandemic-guidance/index.html> (accessed 28th May 2021).
3. Piroth L, Cottenet J, Mariet A-S et al. Comparison of the characteristics, morbidity, and mortality of COVID-19 and seasonal influenza: a nationwide, population-based retrospective cohort study. Lancet Respir Med. 2021; 9: 251-59.
4. Centers for Disease Control and Prevention. Recently Asked Influenza (Flu) Questions: 2020-2021 Season. Available from: <https://www.cdc.gov/flu/season/faq-flu-season-2020-2021.htm?web=1&wdLOR=c16BE9AE6-CABD-C346-BA4B-A1A D4098C9FE> (accessed 28th May 2021).
5. Centers for Disease Control and Prevention. Interim Guidance for Routine and Influenza Immunization Services During the COVID-19 Pandemic. Available from: <https://www.cdc.gov/vaccines/pandemic-guidance/index.html> (accessed 28th May 2021).